

תפילה על הנשמה

אֲצוּלָה מֵרוּחַ הַקֹּדֶשׁ
בָּרָה מִנְחָלֵי בּוֹר נְמֻשָּׁכֶת
גְּלוּיָה לֵלֵב וְנַעֲלָמֶת מִמְרָאָה
דְּלָה נוֹשָׂאת הַגּוֹף בְּלִי מִשְׁעוֹן
הַמֵּתֶאֱמָצֶת לְהַחְזִיק בְּשׁוּלְיוֹ

רבי יהודה הלוי

מחברת יום הכיפורים
ציון. קהילה ארצישראלית

אם ישך
(אין קמוך ישך)
אל תסתיר פנים
בני אדם מדברים אליך
לא אבנים

אברהם חלפי

יש תמרור ילדים בדרך
יש תמרור שרומז כּאן עוֹכְרוֹת אֵילוֹת
ואין תמרור לְאֱלֹהִים הָעוֹבֵר בְּעוֹלָמוֹ
ואין תמרור הָאֵט: נְשָׁמָה לְפָנֶיךָ

בדרך / סיון הר-שפי

הָאֵט נְשָׁמָה לְפָנֶיךָ
כניסה לזמן נשמה

שׁוּבִי נַפְשִׁי לְמִנוּחַיִכִי
כִּי יְהוָה גָּמַל עָלַיִכִי.
כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי מִמּוֹת
אֶת עֵינַי מִן דְּמָעָה
אֶת רַגְלִי מִדָּחִי. תהלים קטז ז-ח

הנשמה יורדת לתוך הגוף
היא צועקת וואי וואי
ירידה זו צורך עלייה
עד שכל זה הוא כדאי ספר הניגונים חב"ד ק"ז

צָרִיף כָּל אָדָם
שְׂיָבוֹא עָלָיו
אֵיזָה מַכְחֹל
אוּ מַחֹל

שִׁיְהַפֵּף אֶת חַיִּיו
וַיִּמְתַּח אוֹתוֹ
מֵעֶבֶר
לְמַגְבְּלוֹת שֶׁל עֲצָמוֹ

צָרִיף כָּל אָדָם
שְׂיִכְנַס בּוֹ הָאֱלֹהִים
מִתְחַת לְחִלִּיפַת הַשְּׂרָדוֹת חַיִּיו

וַיִּשְׁלַח בּוֹ מַנְגִּינָה
וַיִּפְקַח אֶת עֵינָיו
וַיַּעֲשֶׂה בּוֹ חַיִּים מְלֵאֵי שִׂרְיָה

שֶׁתִּרְקַד בְּתוֹכוֹ אֲשֶׁר
וַתִּכְתֹּב אוֹתוֹ לְחַיִּים
טוֹבִים

חלי ראובן

מה לך בחוץ, ילדה?
מנוח לא מצאה רגלך.
ציפור פצועה, חזרי אלי
ושובי לביתך.

שם צמח לענה,
שם נפש מרעידה מקור.
חלון אפל ותריס מוגף.
שובי לביתך.

האזיני לקולות,
הרעם על גגות בתים,
מקול סופה, שמרי נפשך.
שובי לביתך.

סהר חצות גבוה,
אור על ענפי אילן,
תני לנפשך לשמוע
זמר קטן.

סהר חצות גבוה,
אור על ענפי אילן,
תני לנפשך לשמוע
זמר קטן.

שאי עין למרום,
כבר סדק שחר מאפיר.
נעורה כבר ציפור אחת.
שובי לביתך.

דליה רביקוביץ'

יהודי ארצות המזרח וצפון אפריקה נהגו לפתוח את תפילת ערב יום הכיפורים בשיר זה של רבי אברהם אבן-עזרא, שמילותיו מילות דבקות וכיסופים לפני כל נדרי.

לֵךְ אֵלַי תְּשׁוּקָתִי. בְּךָ חֲשָׁקִי וְאַהֲבָתִי :
לֵךְ לִבִּי וְכִלְיוֹתַי. לֵךְ רוּחִי וְנִשְׁמָתִי :
לֵךְ יְדֵי לֵךְ רַגְלִי. וּמִמָּוֶה הִיא תִּכְוֶנְתִּי :
לֵךְ עֲצָמַי לֵךְ דָּמִי. וְעוֹרִי עִם גְּוִיָּתִי :
לֵךְ עֵינַי וְרַעֲיוֹנִי. וְצוּרְתִי וְתַבְּנִיתִי :
לֵךְ רוּחִי לֵךְ כַּחֲוִי. וּמִבְּטָחִי וְתִקְוֹתַי :
לֵךְ אוֹדָה וְאַתְנוּדָה. עָלַי חֲטָאִי וְרִשְׁעָתִי :
לֵךְ יִשְׁעֵי סֶלַח רִשְׁעֵי. וְאֶת פְּשָׁעֵי וְאִשְׁמָתִי :
לֵךְ אֶפְרַי וְאֶפְרַשׁ פָּרִי. שְׁמַע נָא אֶת תַּחֲנֻנְתִּי :
לֵךְ אֲבִיבָה בְּלֵב נִדְכָה. בָּרַב שִׁיחֵי וְתוֹגְתִּי :
לֵךְ חֶסֶד לֵךְ חֲמֵלָה. חֲמוּל עַל כָּל תִּלְאוֹתַי :
וְאַעֲמִד נֶגְדְךָ עָרוֹם. וּמַה תִּהְיֶה תְּשׁוּבָתִי :
הַשִּׁיבֵנִי וְאַשׁוּבָה. וְתַרְצֵה אֶת תְּשׁוּבָתִי :
וְהוֹרֵנִי דְרָכֶיךָ. וְיִשָּׂר אֶת נְתִיבָתִי :
וְתִשְׁמַע אֶת תַּפְלְתִּי. וְתַעֲנֵה אֶת עֲתִירְתִּי :

בְּכֹל לִבִּי דָרַשְׁתִּידָּ. עֲנֵנִי יְהוָה דְרִישְׁתִּי :
 אֲנַסֶּדֶךָ אֶת דְּמֻעֵי לִבִּי. מַחַח חֲטָאֵי בְדַמְעָתִי :
 וְנַפְשִׁי אֲמַרְהָ חֲלָקִי. ה' הִיא וְנַחֲלָתִי :
 אֲסוּרָה נָא אֶת עֲוֹנוֹתַי. בְּחֶסֶדֶךָ יוֹם אֲסִיפְתִּי :
 וְיוֹם לְכֹתִי לְפָנֶיךָ. רַצְהָ נָא אֶת הַלִּיכָתִי :
 וְעַם עוֹשֵׂי רָצוֹנֶךָ. תִּנְהַ שְׁכָר פְּעֻלָּתִי :
 וְתִשְׁלַח מִלְּאֲכֵי הַחַו. וַיֵּצְאוּ נָא לְעַמְתִּי :
 וְשָׁלוֹם בּוֹאֶדְךָ יֹאמְרוּ. בְּקוֹל אֶחָד בְּבִיאָתִי :
 בִּיאוּנִי לְגוֹן עֲדָנֶךָ. וְשֵׁם תִּהְיֶה יִשְׁבְּתִי :
 וְאֲתַעֲדוּן בְּאוֹרֶךָ. וְשֵׁם כְּבוֹד מְנוּחָתִי :
 וְאוֹר גְּנוּז לְפָנֶיךָ. יְהִי סִתְרִי וְסִכְתִּי :
 וְתַחַת צֶל כְּנָפֶיךָ. תִּנְהַ נָא אֶת מַחְצָתִי :

פיוט עתיק זה, שנתחבר ע"י רב האי גאון, אחרון הגאונים, מופיע בכל מחזורי עדות המזרח וצפון אפריקה ונאמר בערב יום כיפור לפני אמירת כל נדרי.

שְׁמַע קוֹלִי אֲשֶׁר יִשְׁמַע בְּקוֹלוֹת. וְהֵאֵל הַמְקַבֵּל הַתְּפִלוֹת :
 וְהַעֲוֶשֶׁה בְּלִי חֶקֶר גְּדוּלוֹת. וְנִפְלְאוֹת וְהַנּוֹרָא עֲלִילוֹת : וְהַחֲכֵם וְהַקָּיִם
 לְעוֹלָם. וְהַגְּבוּר עֲלִי כָּל הַיְכוּלוֹת : וְהַרְחוּם וְהַחַנּוּן וְהַטּוֹב. וְהַחֲסִיד
 וְהַמְרַבֵּה מַחִילוֹת : שְׁמַע קוֹלִי אֲשֶׁר יִשְׁמַע בְּקוֹלוֹת. וְהֵאֵל הַמְקַבֵּל
 הַתְּפִלוֹת : אֲשֶׁר עָנָה לְאַבְרָהָם וַיִּצְחָק. וַיִּשְׂרָאֵל לְמַלְאָכוֹת כָּל שְׂאֵלוֹת :
 וְהַעֲוֶנָה בְּבֵית כְּלָא לְיוֹסֵף. וּמִבּוֹר הַעֲלֶהוּ לַגְּדֻלוֹת : וְהַעֲוֶנָה בְּמִצְרַיִם לְעַמּוֹ.
 וְהוֹצִיאֵם לְחֵרוֹת מִסִּבְלוֹת : וְהַעֲוֶנָה בְּיָם וַיַּעֲבִירֵם. וְטַבַּע אוֹיְבֵיהֶם
 בְּמִצְוִלוֹת : שְׁמַע קוֹלִי אֲשֶׁר יִשְׁמַע בְּקוֹלוֹת. וְהֵאֵל הַמְקַבֵּל הַתְּפִלוֹת :
 וְהַעֲוֶנָה בְּהַר סִינַי לְמֹשֶׁה. וּבְשָׂרְתוֹ בְּטוֹבֶדָּה בְּגֵאוֹלוֹת : וְהַעֲוֶנָה לְכָל צַדִּיק
 וְחֲסִיד. אֲשֶׁר הָיוּ בְּכָל דּוֹר בְּקִהְלוֹת : וְהַעֲוֶנָה אֲנִיוֹת יָם בְּסַעֲרוֹת. וְהַעֲוֶנָה
 לְמַתְעַנֶּה בְּמַחְלוֹת : וְהַעֲוֶנָה לְהוֹלְכִים בַּיְשִׁימוֹן. וְהַעֲוֶנָה אֲסִירִים בְּכַבְלוֹת :
 שְׁמַע קוֹלִי אֲשֶׁר יִשְׁמַע בְּקוֹלוֹת. וְהֵאֵל הַמְקַבֵּל הַתְּפִלוֹת : וְהַעֲוֶנָה לְכָל
 צוֹעֵק וְקוֹרֵא. וְכָל בָּאִים לְפָנֶיךָ לְחַלוֹת : עָנָה עֲנִי שֹׁפֵל כָּל הַשְּׁפָלִים. וְשָׂא
 חֲטָאוֹ מִקְּבֵל הַתְּפִלוֹת : וְהֵאֲרַךְ נָא בְּרַחֲמֶיךָ שְׁנוֹתַי. וְצוּהָ כָּל שְׂאֵלוֹתַי
 לְמַלְאָכוֹת : וְתַחֲשֵׁב כָּל תְּפִלוֹתַי קִטְרֶת. לְפָנֶיךָ כְּקַרְבָּנוֹת וְעוֹלוֹת : וְהֵאֵל
 הַמְקַבֵּל הַתְּפִלוֹת שְׁמַע קוֹלִי אֲשֶׁר יִשְׁמַע בְּקוֹלוֹת :

ברכת הילדים

בפתח יום הכיפורים נוהגים לעטוף את הילדים בטלית ולברכם

לבנים: ישימך אלהים כאפרים וכמנשה
לבנות: ישימך אלהים כשרה רבקה רחל ולאה

יְבָרְכְךָ אֲדֹנָי וַיְשַׁמְרֶךָ
יְאָר אֲדֹנָי פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחַנְדְּ
יִשָּׂא אֲדֹנָי פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם:

אָנָּה בָּלַח גְּדֻלַּת מִיַּיִךְ תַּתִּיר צְרוּרָה
קִבַּל רִנַּת עַמֶּךָ שִׁגְבְּנו טַהֲרֵנו נוֹרָא
נָא גְבוּר דּוֹרְשֵׁי יַחוּדְךָ כְּבַבַּת שְׁמַרְם
בְּרַכְס טַהֲרַם רַחֲמֵי צְדָקַתְךָ תַּמִּיד גְּמִלִם
חֲסִין קְדוּשׁ בְּרוּב טוֹבְךָ נַחַל עֲדַתְךָ
יַחִיד גְּאָה לְעַמֶּךָ פִּנְה זֹכְרֵי קְדוּשַׁתְךָ
שׁוֹעֲתֵנו קִבַּל וּשְׁמַע צַעֲקוֹתֵנו יוֹדַע תַּעֲלוּמוֹת
בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

שְׁבִיל חֲדָשׁ, נִסְתָּר
נִפְקַח לִי בַמֶּכָר
בֵּין גְּדֻרוֹת וּמִכְּטִים, פְּתָאם שְׂדֵה -
כְּמוֹ הוֹסְטָה לְהִרְף פְּרֻכַת הָרוּחַ
וְאֲנִי מִהֲרַתִּי לְעֵבֵר.
מֵאַחוּרֵי הַחֲקִים נִפְרַשׁ יָם
שְׁמַעֲטִים יִדְעוּ עַל קִיוְמוֹ,
שְׂאִישׁ לֹא דִבֵּר בוֹ.
שְׁכָרוֹן מְרַחְבִים
בְּנִקְדַּת קִיוְמֵי הַזְּעִירָה
כְּדָרוּיֵשׁ חוֹלְלַתִּי עַל מְקוֹמִי, קוֹדֶחַת
פְּתַח סָמוּי

סיון הר-שפי

פרק סליחות

בנוסח יהודי עדות המזרח וצפון אפריקה לליל כיפור

ה' שְׁמַעָה	אֲנָא בְּקִרְאָנוּ לְקוּל שְׁוַעְנוּ
ה' סְלַחָה	אֲנָא בְּרַחֲמֵיךָ עֲוֹן בְּצַעְנוּ
שְׁמַע ה'	דְּבָרִים לְקַחְתִּי
סְלַח ה'	וְחַטָּא בּוּ יוֹחַמְתִּי
ה' שְׁמַעָה	אֲנָא בְּקִרְאָנוּ לְקוּל שְׁוַעְנוּ
שְׁמַע ה'	וּמַמְעוֹן שְׁמִיד
סְלַח ה'	וְחַטָּאת עֲמִיד
ה' סְלַחָה	אֲנָא בְּרַחֲמֵיךָ עֲוֹן בְּצַעְנוּ
שְׁמַע ה'	יוֹם עֲרַכִּי שְׁבַחָה
סְלַח ה'	מְשׁוּבָה נֶצְחָה
ה' שְׁמַעָה	אֲנָא בְּקִרְאָנוּ לְקוּל שְׁוַעְנוּ
שְׁמַע ה'	דְּלִים וְאֲבִיוֹנִים
סְלַח ה'	אֲדָמִים כְּשָׂנִים
ה' סְלַחָה	אֲנָא בְּרַחֲמֵיךָ עֲוֹן בְּצַעְנוּ
שְׁמַע ה'	חֲרָדִים נְגַדְךָ
סְלַח ה'	וּלְיִשְׂרָאֵל עֲמִיד
ה' שְׁמַעָה	אֲנָא בְּקִרְאָנוּ לְקוּל שְׁוַעְנוּ
שְׁמַע ה'	זְמִירוֹת מְהַלְלֵי
סְלַח ה'	וְרוּעַ מַעְלָלֵי
ה' סְלַחָה	אֲנָא בְּרַחֲמֵיךָ עֲוֹן בְּצַעְנוּ
שְׁמַע ה'	קוּל שְׂאֲרִית יַעֲקֹב
סְלַח ה'	עֲוֹן כָּל לֵב עַקֵּב
ה' סְלַחָה	אֲנָא בְּרַחֲמֵיךָ עֲוֹן בְּצַעְנוּ

אֲדָנִי שְׁמָעָה אֲדָנִי סִלַּחָה אֲדָנִי הַקְשִׁיבָה וְעֵשָׂה אֵל תִּאְחָר. לְמַעַן אֵלֶּהּ
 כִּי שָׁמַד נִקְרָא עַל עִירָד וְעַל עַמָּד : אֲבָרָד אֶת אֲדָנִי אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי אֶף לִילוֹת
 יִסְרוּנִי כְלִיּוֹתֵי : בְּחִנּוּת לְבִי פִקְדוֹת לִילָה צְרִפְתֵּנִי בַל תִּמְצָא זְמַתִּי בַל יַעֲבֹר פִּי :
 יוֹמָם וְצֹהַר אֲדָנִי חֲסִדוֹ וּבְלַיְלָה שִׁירוּ עִמִּי תִפְלָה לְאֵל חַיִּי : לְהַגִּיד בְּבִקְרַ
 חֲסִדָּד וְאִמּוֹנֵתָד בְּלִילוֹת : מִלְּפָנֶיךָ מִשְׁפָּטִי יֵצֵא עֵינֶיךָ תַחֲזִינָה מִיִּשְׂרָאֵל : וְאֲנִי
 תִפְלַתִי לָךְ אֲדָנִי עַת רְצוֹן אֱלֹהִים בְּרַב חֲסִדָּד עֲנֵנִי בְּאֵמֶת יִשְׁעָד : הַשִּׁיבֵנוּ אֲדָנִי
 אֱלֹהֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יְמִינוּ כְּקִדְם :

אֵל מְלֶדֶד יוֹשֵׁב עַל כְּסֵא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחֲסִידוֹת. מוֹחַל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ מַעֲבִיר
 רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן. מְרַבֵּה מְחִילָה לַחֲטָאִים. וְסֹלִיחָה לַפּוֹשְׁעִים. עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם
 כָּל בָּשָׂר וְרוּחַ. לֹא כֹרַעְתֶּם לָהֶם גּוֹמֵל. אֵל הוֹרֵתֵנוּ לוֹמֵר מִדּוֹת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה.
 זָכַר לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה. כְּמוֹ שֶׁהוֹדַעְתָּ לָעָנּוּ מִקִּדְם. וְכֵן כְּתוּב
 בַּתּוֹרָתְךָ : וַיֵּרַד ה' בְּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם. וַיִּקְרָא בְשֵׁם, ה'. וְשָׁם נֶאֱמַר :

וַיַּעֲבֹר ה' עַל פְּנֵינוּ וַיִּקְרָא : ה' ה' אֵל בְּרַחוּם ג וְחַנּוּן, ד אֲרָד ה אֲפִים
 ו וְרַב חֲסִד ו ז וְאֵמֶת ח נֶצַר חֲסִד ט לְאֲלֹפִים י נִשְׂא עוֹן יא וְפָשַׁע יב וְחֲטָאָה
 יג וְנִקָּה : וְסֹלַחְתָּ לְעוֹנֵינוּ וְלַחֲטָאֵתֵנוּ וְנִחַלְתֵנוּ : כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם
 לְטַהֵר אֶתְכֶם. מִכָּל חֲטָאֵתֵיכֶם לִפְנֵי ה' תִּטְהָרוּ :

- רַחֲמֵנָא אֲדַכֵּר לָן קִנְיָה דְאֲבָרָהִם רַחֲמֵנָא בְּדִיל וַיַּעֲבֹר :
- רַחֲמֵנָא אֲדַכֵּר לָן קִנְיָה דְיִצְחָק עֲקִידָא בְּדִיל וַיַּעֲבֹר :
- רַחֲמֵנָא אֲדַכֵּר לָן קִנְיָה דְיַעֲקֹב שְׁלִימָא בְּדִיל וַיַּעֲבֹר :
- רַחֲמֵנָא אֲדַכֵּר לָן קִנְיָה דְמֹשֶׁה נְבִיאָה בְּדִיל וַיַּעֲבֹר :
- רַחֲמֵנָא אֲדַכֵּר לָן קִנְיָה דְאַהֲרֹן כַּהֲנָא בְּדִיל וַיַּעֲבֹר :
- רַחֲמֵנָא אֲדַכֵּר לָן זְכוּתָה דְיוֹסֵף צְדִיקָא בְּדִיל וַיַּעֲבֹר :
- רַחֲמֵנָא אֲדַכֵּר לָן קִנְיָה דְדָוִד מְלֶכָא מְשִׁיחָא בְּדִיל וַיַּעֲבֹר :
- רַחֲמֵנָא אֲדַכֵּר לָן קִנְיָה דְפִינְחָס קְנָאָה בְּדִיל וַיַּעֲבֹר :
- רַחֲמֵנָא אֲדַכֵּר לָן צְלוּתָה דְשְׁלֹמֹה מְלֶכָא בְּדִיל וַיַּעֲבֹר :
- רַחֲמֵנָא אֲרִים יְמִינָד וְאַצְמוֹח פְּרָקְנָד בְּדִיל וַיַּעֲבֹר :
- רַחֲמֵנָא בְּכִסּוּפֵי אֲפִין אֶתְיַנָּא לְמַקְרִי קִמְדָּ רַחֵם עָלָן בְּדִיל וַיַּעֲבֹר :
- רַחֲמֵנָא גְלִי גְבַרְתָּד וּפְרַק לָן בְּדִיל וַיַּעֲבֹר :
- רַחֲמֵנָא דִינָן אֲפִיק לְנַהוּרָא בְּדִיל וַיַּעֲבֹר :
- רַחֲמֵנָא דִינָא דְחַיִּי טְבִי גִזַר עָלָן בְּדִיל וַיַּעֲבֹר :
- רַחֲמֵנָא הֲדָרָד שׁוּי עָלָן בְּדִיל וַיַּעֲבֹר :
- רַחֲמֵנָא וְלֹא תִתְפָּרַע כְּעוֹבְדָנָא בִישׁוּן מִנָּן בְּדִיל וַיַּעֲבֹר :
- רַחֲמֵנָא זִינוּד אֲשֶׁרִי עָלָן בְּדִיל וַיַּעֲבֹר :
- רַחֲמֵנָא חֲשׁוּב עָלָן טְבוּן בְּדִיל וַיַּעֲבֹר :

רחמנא טבון סגיאן אייתי עלון בדיל ויעבר :
 רחמנא יתגלגלון רחמון עלון בדיל ויעבר :
 רחמנא פתבינו בספרא דחיי בדיל ויעבר :
 רחמנא פתבינו בספרא דרחמי בדיל ויעבר :
 רחמנא פתבינו בספרא דצדיקי וחסידוי בדיל ויעבר :
 רחמנא פתבינו בספרא דישרי ותמימי בדיל ויעבר :
 רחמנא פתבינו בספרא דפרנסתא טבתא ומזוניי טבי בדיל ויעבר :
 רחמנא פבש חמתא ורגזא מון בדיל ויעבר :
 רחמנא לא תעביד גמירא לון בדיל ויעבר :
 רחמנא מחל ושבק לחובין ולעוון בדיל ויעבר :
 רחמנא נהור טובד אנהר עלון בדיל ויעבר :
 רחמנא סעיד וסמיך הוי לון בדיל ויעבר :
 רחמנא עביד עמנא אתא לטב בדיל ויעבר :
 רחמנא פתח שמיא לצלותין בדיל ויעבר :
 רחמנא צלותנא קבל ברענא בדיל ויעבר :
 רחמנא קבל צלותין ובעותין בעדן עקתין בדיל ויעבר :
 רחמנא רחס על נשמתין בדיל ויעבר :
 רחמנא שתא טבתא אייתי עלון בדיל ויעבר :
 רחמנא תוב מרגזד בדיל ויעבר :
 רחמנא ולא נהדר ריקס מון קמך בדיל ויעבר :

ויעבר ה' על פניו ויקרא : ה' ה' א אל ב רחום ג וחנון, ד ארך ה אפים
 ו ורב חסד ז ואמת : ח נצר חסד ט לאלפים י נשא עון יא ופשע יב וחטאה
 יג ונקה : וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו : כי ביום הזה יכפר עליכם
 לטהר אתכם. מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו :

על סדר א"ב :

אנשי אמונה אבדו . באים בכח מעשיהם : גבורים לעמד בפרץ . דוחים את
 הגזרות : היו לנו לחומה . ולמחסה ביום זעם : זועכים אף בלחשם . חמה
 עזרו בשועם : טרם קראו עליהם . יודעים לעתר ולרצות : קאב רחמת
 למענם . לא השיבות פניהם ריקם : מרב עוינו אבדנום . נאספו מנו
 בחטאינו : סעו המה למנוחות . עזבו אותנו לאנחות : פסו גודרי גדר .
 צמתו משיבי חמה : קמים בפרץ אין . ראויים לרצות אפסו : שוטטנו
 בארבע פנות . תרופה לא מצאנו : שבנו אליך בבשת פנינו. לשחרך אל בעת
 סליחתנו :

אֶל מִלְךָ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחִסְדֵי דָוִד. מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ מֵעֲבִיר
רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן. מְרַבֵּה מְחִילָה לַחֲטָאִים. וְסֹלִיחָה לַפּוֹשְׁעִים. עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם
כָּל בָּשָׂר וָרוּחַ. לֹא כָרַעְתָּם לָהֶם גּוֹמֵל. אֶל הוֹרֵתָנוּ לּוֹמַר מִדּוֹת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה.
זָכַר לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה. כְּמוֹ שֶׁהוֹדַעְתָּ לָעָנּוּ מִקֶּדֶם. וְכֵן כְּתוּב
בַּתּוֹרָתְךָ. וַיֵּרַד ה' בְּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם. וַיִּקְרָא בְשֵׁם ה'. וְשָׁם נֶאֱמַר :

וַיַּעֲבֵר ה' עַל פְּנֵיו וַיִּקְרָא : ה' ה' אֵל ב רַחוּם ג וְחַנּוּן, ד אֶרְךָ ה אַפַּיִם
ו וְרַב חֶסֶד ז וְאַמֶּת ח נֶצַח חֶסֶד ט לְאַלְפִים י נִשְׂא עוֹן יא וּפְשַׁע יב וְחֲטָאָה
יג וְנִקְּחָה : וְסֹלַחַת לְעוֹנֵינוּ וְלַחֲטָאתֵנוּ וְנִחַלְתָּנוּ : כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם
לְטַהַר אֶתְכֶם. מִכָּל חֲטָאתֵיכֶם לִפְנֵי ה' תִּטְהָרוּ :

על סדר תשר"ק :

תְּמַהֲנּוּ מִרְעוֹת. תִּשְׁשׁ כַּחֲנוּ מִצָּרוֹת : שְׁחַנוּ עַד לְמָאֵד. שְׁפִלְנוּ עַד עֶפְרָת : רַחוּם
כְּדָה הִיא מִדְּתָנוּ. קִשִּׁי עֶרְוָה וּמִמְרִים אֲנַחְנוּ : צַעֲקָנוּ בְּפִינוּ חֲטָאָנוּ. פְּתַלְתַּל
וְעִקְשׁ לִבֵּנוּ : עָלִינוּ רַחֲמִיךָ מֵעוֹלָם. סֹלִיחָה עֲמִיךָ הִיא : נָחֵם עַל הַרְעָה. מְטָה
כְּלָפֵי חֶסֶד : לֹא תִתְעַלֵּם בְּעֵתוֹת כְּאֵל. כִּי בְצָרָה גְדוֹלָה אֲנַחְנוּ : יוֹדַע לְעֵינֵי
הַכֹּל. טוֹבֵךְ וְחֶסֶדְךָ עִמָּנוּ : חֲתַם פֶּה שֶׁטָּן וְאֵל יִשְׁטִין עָלֵינוּ. זָעַם בּוֹ וַיִּדּוֹם :
וַיַּעֲמַד מִלִּיץ טוֹב לְצַדִּיקֵנוּ. הוּא יִגִּיד יִשְׁרָנוּ : דְּרַכִּיךָ רַחוּם וְחַנּוּן. גְּלִיתָ לְנַאֲמָן
בַּיּוֹם : בְּבִקְשׁוֹ אֲזוּ מִלְּפָנֶיךָ. אֲמוֹנַתְךָ הוֹדַעְתָּ לוֹ :

אֶל מִלְךָ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחִסְדֵי דָוִד. מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ מֵעֲבִיר
רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן. מְרַבֵּה מְחִילָה לַחֲטָאִים. וְסֹלִיחָה לַפּוֹשְׁעִים. עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם
כָּל בָּשָׂר וָרוּחַ. לֹא כָרַעְתָּם לָהֶם גּוֹמֵל. אֶל הוֹרֵתָנוּ לּוֹמַר מִדּוֹת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה.
זָכַר לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה. כְּמוֹ שֶׁהוֹדַעְתָּ לָעָנּוּ מִקֶּדֶם. וְכֵן כְּתוּב
בַּתּוֹרָתְךָ. וַיֵּרַד ה' בְּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם. וַיִּקְרָא בְשֵׁם ה'. וְשָׁם נֶאֱמַר :

וַיַּעֲבֵר ה' עַל פְּנֵיו וַיִּקְרָא : ה' ה' אֵל ב רַחוּם ג וְחַנּוּן, ד אֶרְךָ ה אַפַּיִם
ו וְרַב חֶסֶד ז וְאַמֶּת ח נֶצַח חֶסֶד ט לְאַלְפִים י נִשְׂא עוֹן יא וּפְשַׁע יב וְחֲטָאָה
יג וְנִקְּחָה : וְסֹלַחַת לְעוֹנֵינוּ וְלַחֲטָאתֵנוּ וְנִחַלְתָּנוּ : כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם
לְטַהַר אֶתְכֶם. מִכָּל חֲטָאתֵיכֶם לִפְנֵי ה' תִּטְהָרוּ :

לֹאדְנֵי אֱלֹהֵינוּ הֲרַחֲמִים וְהִסְלִיחוּת. כִּי חֲטָאָנוּ לוֹ : לֹאדְנֵי אֱלֹהֵינוּ הֲרַחֲמִים
וְהִסְלִיחוּת. כִּי מְרַדְּנוּ בּוֹ : אֵל נָא תִשֶׁת עָלֵינוּ חֲטָאת אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ וְאֲשֶׁר
חֲטָאָנוּ : חֲטָאָנוּ צוּרָנוּ. סֶלַח לָנוּ יוֹצֵרָנוּ : ב' פּעִמִּים :

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד :
בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלָכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד :
ה' הוּא הָאֱלֹהִים. ה' הוּא הָאֱלֹהִים : ב' פעמים :

אֶרְאֲלִי מַעֲלָה. אוֹמְרִים ה' אֲדוֹנָנוּ.
בְּחִירֵי סִגְלָה. עוֹנִים וְאוֹמְרִים.
ה' הוּא הָאֱלֹהִים :
ה' הוּא הָאֱלֹהִים :

גִּלְגְּלֵי מַעֲלָה. אוֹמְרִים ה' אֲדוֹנָנוּ.
דְּגוּלֵי סִגְלָה. עוֹנִים וְאוֹמְרִים.
ה' הוּא הָאֱלֹהִים :
ה' הוּא הָאֱלֹהִים :

הַמוֹנֵי מַעֲלָה. אוֹמְרִים ה' אֲדוֹנָנוּ.
יִשְׂרָאֵל בְּצַרְתָּם וּבְגִלוּתָם עוֹנִים וְאוֹמְרִים.
ה' הוּא הָאֱלֹהִים.
ה' הוּא הָאֱלֹהִים :

ה' מְלֶךְ. ה' מְלֶךְ. ה' מְלֶךְ לְעוֹלָם וָעֶד : ב' פעמים :

בְּטָרִם שְׁחָקִים וְאֶרְקִים נִמְתָּחוּ. ה' מְלֶךְ.
וְעַד לֹא מְאוּרוֹת זָרְחוּ. ה' מְלֶךְ.
וְהָאֶרֶץ כְּבִגְד תִּבְלָה. וְשָׁמַיִם כְּעָשָׂן נִמְלָחוּ. ה' מְלֶךְ לְעוֹלָם וָעֶד
ה' מְלֶךְ. ה' מְלֶךְ. ה' מְלֶךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

וְעַד לֹא עָשָׂה אֶרֶץ וְחוֹצוֹת. ה' מְלֶךְ.
וּבִהְכִינוּ יְצוּרִים עָלֵי אֶרְצוֹת. ה' מְלֶךְ.
וְעַתָּה יִקְבָּץ נְפוֹצִים מְאֻרְבָּע תְּפּוֹצוֹת. ה' מְלֶךְ לְעוֹלָם וָעֶד :
ה' מְלֶךְ. ה' מְלֶךְ. ה' מְלֶךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

מִיּוֹחַד בְּאֶהְיָה אֲשֶׁר אֶהְיָה. הוּא הָיָה וְהוּא הֵנָּה וְהוּא יִהְיֶה. הוּא מְמִית
וּמְחִיָּה. לִפְנֵינוּ לֹא נּוֹצֵר אֵל. וְאַחֲרָיו לֹא יִהְיֶה:

שער וידוי

בשער זה ניתן למצוא וידוי משלים או חלופי, עפ"י המבנה המסורתי
תחילה וידוי ואחריו פרק על חטא משלים / חלופי לכל אחת מן התפילות במהלך יום הכיפורים

לקראת וידוי

טוב לאָדם הָיִית פֶּעם בְּדָד.
לא סִפֵּר, לא רָע,
לא צָבוּר וְלֹא פָּרֵט,

וְטוֹב כִּי יֵצֵא פֶּעַם רִיק מִנְּקָסִיו,
לא בֵּית, לא שָׂדֶה, לא נְדָרֶשׁ, לא חֵיב.

רק הוא עם לבו,
עם הלב רק בְּלֶבֶד,
טוב לאָדם הָיִית פֶּעַם בְּדָד.

רק יִקְשִׁיב אֶל לְבוֹ וַיִּחְרִישׁ חֲרֹשׁ רַב
טוב כִּי יֵצֵא הָאָדָם מִנְּקָסִיו.

כִּי יִקְשִׁיב אֶל לְבוֹ וַיִּבִּין לְחַיָּיו
וַיַּדַּע אֲשֶׁר יֵשׁ וַיִּחֹשׁ מֶה חֵיב.

זלמן שזר

רצוני להתוודות, לתת דין וחשבון לעצמי, לתת דין וחשבון לאלוהים, זאת
אומרת למדוד את חיי ומעשי לעומת האידיאל הגבוה, הטהור ביותר אשר
עומד לפניי... חטאתי לארץ כשדנתי באופן שטחי ולא התעמקתי די בחוויותיה.
חטאתי לאנשים באדישות, בחביבות חיצונית. חטאתי לעצמי בכזבוז כוחות
וכשרונות, בהנחה, בחוסר התפתחות רוחנית. ובכל זאת איני יראה לעמוד בפני
הדין. חטאתי לשם מטרה ורצוני היה טוב. אם נכשלתי, אם לא הייתי די חזקה,
אם לא מצאתי את הדרך, את הצורה, איני מתביישת, רק מצטערת על כך.

חנה סנש

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וְאֱמוּנָתֵינוּ,
תְּבוֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ וְאֵל תִּתְעַלֵּם מִתְחַנְּתָנוּ,
שְׂאִין אֲנַחְנוּ עֲזֵי פָנִים וְקָשִׁי עֲרָף לֹמֵר לְפָנֶיךָ:
ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חֲטָאנוּ,
אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חֲטָאנוּ:

אֶלְמָנוּ, בּוֹשְׁשָׁנוּ, גְּזוּלָנוּ, דְּלִינוּ, הֶדְפָנוּ, וְתִרְנוּ, זִפְנוּ, חֶלְפָנוּ, טֹאטָאנוּ
יִדְעָנוּ, כַּחשָׁנוּ, לֹא מְנַעְנוּ, נִמְנַעְנוּ, סִכְרָנוּ, עֲצָמָנוּ, פִּחְדָנוּ, צַעֲרָנוּ, קִשְׁיָנוּ
רְפִינוּ, שַׁחְתָנוּ, תִּרְצָנוּ, סָרְנוּ מִצֵּלֵם אֱלֹהִים שְׁבֹאָדָם וְלֹא שָׁוָה לָנוּ.

על חטא לליל יום הכיפורים

בְּעָרְב מוֹעֵד וּבְטָרֵם קָרֵב
הִיָּה מוֹנֶה אֶת חֲטָאֵיו
עַל חֲטָא שְׁחָטָאתִי
בְּיָשׁוּב הַדַּעַת
שְׁלֵא הַעֲזֹתִי לְגַעַת
שְׁלֵא הָאֲזַנְתִּי לְכָל הַצְּלִילִים
שְׁלֵא טַפַּחְתִּי אֶת הַעוֹלָלִים
עַל חֲטָא שְׁלֵא טַעַמְתִּי מִכָּל הַיִּינוֹת
שְׁלֵא בָזַתִּי לְקִטְנוֹת
שְׁלֵא פָעַנְחִתִּי אֶת הַסּוּדוֹת
שְׁלֵא גָבַרְתִּי עַל הַחֲרָדוֹת
עַל חֲטָא שְׁלֵא מָחִיתִי דְמַעַת הַתִּינוּקוֹת
שְׁלֵא הִקְשַׁבְתִּי לְשִׁתִּיקוֹת .
שְׁלֵא הִבְחַנְתִּי בֵּין הַתַּאֲוֹת
עַל חֲטָא שְׁלֵא אָהַבְתִּי אֶת כָּל הָאֱהָבוֹת
עַל חֲטָא שְׁלֵא שִׁמַּחְתִּי אֶת הַנְּעֻנִים
שְׁלֵא קִיַּמְתִּי דְבָרִם שֶׁל הַזְּקֵנִים
עַל חֲטָא שְׁשִׁתַּקְתִּי אֶת הַזְּעֻקוֹת
עַל חֲטָא שְׁלֵא בָזִיתִי אֶת דוֹבְרֵי הַחֲלָקוֹת
עַל חֲטָא שְׁלֵא פָרַטְתִּי עַל הַמֵּיתָרִים
עַל חֲטָא שְׁלֵא נָחַרְדְּתִי לְבָכִי בַּמִּסְתָּרִים
עַל חֲטָא שְׁלֵא זָכַרְתִּי אֶת שְׂאִין לְשַׁפַּח
עַל חֲטָא שְׁלֵא שְׁכַחְתִּי כְּדֵי לְסַלַּח .

אריה אורי, מעגן מיכאל

על חטא לשחרית יום הכיפורים

אכלנו בלי חשבון. בגדנו בלי בושה. גזלנו בלי גבולות. דיברנו בלי דעת. השפענו לרעה. והתגאינו לשווא. זלזלנו בכל חוק. חיללנו כל קודש. טפלנו אשמות שקר. יעצנו עצות רעות. כעסנו בלא צדק. לא למדנו לקח. מיהרנו לשפוט ולבקר. נהנינו מקלון אחרים. סחרנו בערכים. עצלנו בשמירה. פגענו בכבוד ובאמון. ציערנו הורים חברים וציבור. קילקלנו מה שכבר תוקן. רמסנו חסרי ישע. שיקרנו גם לעצמנו. תבענו מכולם, רק לא מעצמנו.

יואל בן-נון

על חטא למוסף יום הכיפורים

על חטא שחטאנו לפניך ולפניהם באטימת אָזן,
ועל חטא שחטאנו לפניך ולפניהם בבגידת רעים,
ועל חטא שחטאנו לפניך ולפניהם בהסוס ובהרהור,
ועל חטא שחטאנו לפניך ולפניהם בועידות שוא.
על חטא שחטאנו לפניך ולפניהם בזהירות יתר
ועל חטא שחטאנו לפניך ולפניהם בחבוק ידים,
על חטא שחטאנו לפניך ולפניהם בטמטום המלח,
ועל חטא שחטאנו לפניך ולפניהם ביאוש מדעת.
על חטא שחטאנו לפניך ולפניהם בסבלנות,
ועל חטא שחטאנו לפניך ולפניהם בעליזות חיינו.
על חטא שחטאנו לפניך ולפניהם בפצוי ובפיוס,
ועל חטא שחטאנו לפניך ולפניהם בצדוק הדין.
על חטא שחטאנו לפניך ולפניהם בשאננות רוח,
ועל חטא שחטאנו לפניך ולפניהם בשנאת חנם.
ועל כלם אלה סליחות, סלח לנו, מחל לנו, כפר לנו.

אברהם הולץ

על חטא למנחה יום הכיפורים

אשמנו. באי הפנמת ערכי היסוד של השמיטה: חרות, שוויון ואחוה
בגדנו. בגדנו בתפקידנו. הצטוונו "לעובדה ולשומרה" ולא שמרנו.
גזלנו. לא הפקרנו פירות רכושנו וגזלנו מאלו הצריכים אותם יותר מאיתנו.
דיברנו דופי. קיטרנו ולא התבוננו איזו יצירת מופת היא כדור הארץ.
העוינו. סטינו מהדרך הישרה. חיפשנו חומרות מוזרות ולא נצמדנו לעיקר.
והרשענו. גרמנו לאחרים לטעות. לא הבנו את מושג הערכות ההדדית.
זדנו. זיהמנו את כדור הארץ, את ימיו וחופיו, את נחליו ואגמיו.
חמסנו. לא שמטנו חובותינו מאלו הזקוקים להם יותר מאיתנו.
טפלנו שקר. לא הבחנו בין עיקר לטפל. נצמדנו לטפל והריהו שקר.
יעצנו רע. לא הראינו אור שמיטה לציבור הרחב והפכה סעיף בהלכות כשרות.
כיזבנו. שקרנו לעצמנו כי תרבות המותרות הינה צורך.
לצנו. הפכנו את השמיטה לבדיחה בין הגינה שבחצר לפירות במקרה.
מרדנו. לא מרדנו.
ניאצנו. (נציונליזם) הפכנו את המדינה ליותר חשובה מהארץ.
סררנו. סרנו משביל הזהב אל ה"בהלה לזהב".
עווינו. הפכנו עבדים מודרניים ושכחנו כי בני חרות אנחנו.
פשענו. פשענו כלפי הדורות הבאים.
צררנו. צררנו את כספנו היטב ולא השתמשנו בו כראוי.

קיישינו עורף. לא הקשבנו לאזהרות האקולוגים.
רשענו. ולרשע אמר אלוהים: מה לך ולספר חוקי?
שיחתנו. שיחתנו את הארץ הטובה.
תיעבנו. תיעבנו את החיים הפשוטים.
תעינו. תעינו במצולות החומר.
תעתענו. תעתענו בציבור.

יוסי צוריה

על חטא לנעילה

על חטא שלא דליתי את נפשי מתהומי, מלילי מזויי מסיגי.
על חטא שאלפי "אני" שלי הסתרתי מאש הזמר בשווקים ובמערות.
על חטא שמכל קצותי כפיים לא היתכתי אל שלהבת המסתורין
שבכל מילה ושבכל אות.
על חטא שנסתי בתמהון מן המוסיקה המאגית שבעורקיי.
על חטא שלחן של שרפים לחיץ חשבתי ביני ובין תבל.
על חטא שקרעתי דם ואפר וסחי למקדש האיין-סוף.

זלדה

תפילה

אלי, שִׁמְרֵ עָלַי שְׁלֹא אֶחְשַׁב בְּכָל הַיְדְּמָנוּת וְעַל כָּל נוֹשָׂא שְׁעָלַי לְהַגִּיד מְשֵׁהוּ.
שְׁחַרְרֵ אוֹתִי מִהַדְּחָף לְסִדֵּר עֲנִינֵי כָלָם. עֲשֵׂה אוֹתִי בְּעַל מַחְשָׁבָה, אֵף לֹא בְּעַל
מִצְבֵי רוּחַ, בְּעַל רִצּוֹן לְעֹזֵר, אֵף לֹא בְּעַל רִצּוֹן לְתַת הוֹרָאוֹת לְכָלָם. יֵשׁ בִּי, אֲמַנָּם,
אוֹצֵר גְּדוֹל שֶׁל חֲכָמָה, וַיְהִיֶּה זֶה מִצְעָר לֹא לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בוֹ – אֵף בְּסוּפוֹ שֶׁל דְּבָר
אֲנִי רוֹצֶה, אֵלִי, שְׁיִהְיוּ לִי גַם מְסַפְּרֵ יְדִידִים. עֲזֹר לִי לֹא לְהַכְנִס לְפָרְטֵי פָּרְטִים; תֵּן
לִי תְנוּפָה לְהַגִּיעַ לְנִקְדָּה הַעֲקָרִית. חַתָּם פִּי שְׁלֹא אוּכַל לְהִתְאוֹנֵן עַל כְּאֲבִים. אֵינְנִי
מַעֲזוֹ לְבַקֵּשׁ אֶת חֲסִדְךָ שְׁלֹא לְהַנּוֹת מְסַפְּרֵי יְסוּרָיו שֶׁל הַזּוֹלָת, אֵף עֲזֹר לִי, לְפַחֹת,
לְשִׁמֵּעַ אוֹתָם בְּסִבְלָנוּת. תֵּן לִי לְהַבִּין שְׁלֵעֲתִים גַּם אֲנִי יָכֹל לְטַעוֹת. שִׁמְרֵ עָלַי
שְׁאֵהֶיָה נְעִים הַלֵּיכוֹת בְּמִדָּה סְבִיבָה. תֵּן לִי אֶת הַיְכָלֶת לְרְאוֹת דְּבָרִים טוֹבִים
בְּמִקְוֹמוֹת שְׁלֹא צְפִיתִי לָהֶם, וְלְהַבְחִין בְּכִשְׁרוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁל בְּנֵי אָדָם.
וְהַעֲקֵר: הַעֲנֵק לִי אֶת הַחֲסֵד שְׁאוּכַל לֹאמַר לָהֶם זֹאת.

מעזבונו של שמואל הוגו ברגמן

תשמרנו מן הפניות והגאוות, מן הכעס והקפדנות והעצבות והרכילות ושאר
מידות רעות. ותצילנו מקנאת איש מרעהו, ולא תעלה קנאת אדם על לבנו ולא
קנאתם על אחרים. אדרבא, תן בלבנו שנראה כל אחד מעלת חברינו ולא
חסרונם ושנדבר כל אחד את חברו בדרך הישר והרצוי לפניך ולא תעלה שום
שנאה מאחד על חברו, חלילה ותחזק אותנו באהבה אליך, שיהיה הכל נחת-
רוח אמן כן יהי רצון.

רבי אלימלך מליזנסק

סדר הזכרת נשמות

כי שירי הוא בת קול ברוח
מכתבי השלוח
מסילת חיי געגועי
הד תפילותי.
אי עלטה סביב
הלוואי שאתה מקשיב
אולי אולי אולי
אתה בא והולך אלי.

כי שירי הוא עלה ברוח
הנידף, השכוח
הוא האור הרך הנפקח בלילותי
הוא אתה ההולך אלי.
בדרכי הולכים איתי
נופים וניגונים
ופנים, פנים
אתה בא והולך אלי.

בנדודי חולפות עלי
תמונות ונשמות
ושמות שמות
אתה בא והולך אלי.
יה דומיה סביב
והיה אם אתה מקשיב
אולי אולי אולי
אתה בא והולך אלי.

כי שירי הוא משב הרוח
חלוני הפתוח
מעין כוחי, צחוק ובכי קץ ייסורי
אתה בא והולך אלי.

שלום חנוך

ואנו כאן - נאספנו כדי לזכור את אלו שהיו עמנו, ואינם עוד.
את הורינו הזקנים אשר הלכו בדרכם, דרך החיים הארוכה,
ורק בערוב יומם אל ביתנו באו.
את הילדים אשר נקטפו באיבם,
עוד בטרם ראו ימים כבה מאור עיניהם.
את אלה אשר כרעו בחוליים וקודם זמנם הלכו לעולמם.
את אלה, שצעדו עמנו ועתה אינם עוד.
את הבנים והבנות הלוחמים, ברי הלב ועזי הנפש,
חיילינו אשר נפלו במערכות ישראל.
בשעה זו נתייחד עם זכרם בדומיה,
נזכור את כולם, את כולם.

קיבוץ אלונים

בלחש הפל הולך אל מקום אחד הכל היה מן העפר והפל שב אל העפר. מי יודע רוח בני האדם העלה היא למעלה. וראיתי כי אין טוב מאשר ישמח האדם במעשיו כיהוא חלקו: וישב העפר על הארץ כשהיה, והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה. בעת הזאת נזכר. נזכר את קרובינו היקרים שהלכו מאתנו והשאירו חלל בחיינו והוא חלק יקר בנו. נזכר גם את קדושי עמנו אשר נפלו בשל היותם יהודים, או כי בקשו להגן על עצמם ועל ארצם. לרבים מתוכם אין קרוב אשר יאמר עליהם קדיש. נהיה להם לקרובים, ונחיה את זכרם.

זמן געגוע אישי

אב הרוחמים, אשר בידך נפשות החיים והמתים, תנחומיך ישעשעו נפשנו בזכרנו ביום קדוש זה את קרובינו היקרים אשר הלכו למנוחת עולמים: הורינו האהובים / אחים ואחיות / בני זוג / בנים ובנות. מזקנא את לבנו ביום הקדוש הזה, להתברך בזכרונות אהובינו אשר אינם עוד, והם על משכבם ינוחו בשלום.

אזכורת פרטיות בלחש:

יזכר אלהים נשמת אבי מורי / אישי היקר / בני האהוב / אחי היקר [השם העברי] שהלך לעולמו. אנא תהי נפשו צרורה בצרור החיים, ותהי מנוחתו כבוד. שבע שמחות את פניך, נעימות בימיך נצח. וכן יהי רצון ונאמר אמן.

יזכר אלהים נשמת אמי מורתי / אשתי היקרה / בתי האהובה / אחותי היקרה [השם העברי] שהלכה לעולמה. אנא תהי נפשה צרורה בצרור החיים, ותהי מנוחתה כבוד. שבע שמחות את פניך, נעימות בימיך נצח. וכן יהי רצון ונאמר אמן.

יזכר אלהים נשמות כל קרובי ואהובי שהלכו לעולמם. אנא תהי נפשם צרורה בצרור החיים, ותהי מנוחתם כבוד. שבע שמחות את פניך, נעימות בימיך נצח. וכן יהי רצון ונאמר אמן.

מי ששני הוריו עדיין בחיים יכול לומר תפילה זו בשעת הזכרת נשמות אב הרוחמים, עמך ישראל עומד לפניך בשעה זו להזכיר נשמות אהובים שהלכו למנוחת עולמים. ואני נותן תודה לך כי בחסדך הגדול אבי ואמי, אישי/אשתי, אחי/אחי ואחותי/ואחיותי כלם עמדי, לא נפקד ממנו איש. חיים שאלו ממך, נתת להם, כי עמך מקור חיים באורך נראה אור. יהוה שמרם מכל רע, יהוה שמור צאתם ובוואם. יהוה האריך ימיהם בנעימים לראות בנים ובנות ילדי ילדיהם עוסקים בתורה ובמצוות, צדקה ומשפט. חליתי פניך בכל לב חנני כאמרתך, כפתיב: ונחתי את אשר אחז ורחמתי את אשר ארחם. יהי רצון מלפניך שתברכם ביום זה לאריכות ימים, לברכה, לחיים טובים ולשלום. וכן יהי רצון. אמן ואמן.

יש מוסיפים ועתה, האל הטוב, מה נדבר ומה נצטדק מדי עלות על לבנו זכר כל הטובה אשר לה זכינו. אנא, פנה היום בחסד וברחמים אל תפלת עבדיך, השופכים נפשם לפניך. אנא, חסדך מאתנו אל ימוש. אל נא תעלנו בחצי ימינו, ונמלא בשלום את מספר ימינו. הטריפנו לחם חקנו ואל תצריכנו לידי מתנת בשר ודם. ביראתך תחזקנו ובתורתך תאמצנו, וזכנו לראות צאצאים וצאצאי צאצאים נאמנים לעשות צדקה ומשפט כל ימי חייהם. עזרנו, אלהי ישענו, להתנהג באמת וברחמים כל ימי שני חיי מגורינו עלי אדמות. וכאשר יגיע קצנו להפרד מן העולם הזה הנה אלה עמנו, ותהיינה נשמותינו צרורות בצרור החיים עם נשמות אבותינו ואמותינו ועם נשמות כל צדיקים, וכן יהי רצון, ונאמר אמן.

זמן געגוע משותף

אזכרה להרוגים על קידוש השם
אב הרחמים שוכן מרומים. ברחמי העצומים הוא יפקד ברחמים החסידים והישרים והתמימים קהלות הקדש שמסרו נפשם על קדשת השם: הנאהבים והנעימים בחייהם ובמותם לא נפרדו. בעבור שאנו מתפללים לעלוי נשמותיהם. לכן בעל הרחמים יסתירם בסתר כנפיו לעולמים ויצור בצרור החיים את נשמתם, יהוה הוא נחלתם, בגן עדן תהא מנוחתם, וינחו בשלום על משכבותם, ונאמר אמן.

אזכרה לקדושי השואה
אל מלא רחמים שוכן במרומים, המצא מנוחה נכונה על כנפי השכינה במעלות קדושים וטהורים, כזהר הרקיע מזהירים, לנשמות שש מאות רבוא מעם ישראל, גברים נשים וטף, שנהרגו ושנחנקו ושנטבחו ושנשרפו תחת משולת הנאצים ועזריהם משאר העמים, בעבור שאנו מתפללים לעלוי נשמותיהם. לכן בעל הרחמים יסתירם בסתר כנפיו לעולמים ויצור בצרור החיים את נשמתם, יהוה הוא נחלתם, בגן עדן תהא מנוחתם, וינחו בשלום על פזורי משכבותם, ונאמר אמן.

אזכרה לחיילי צה"ל ולנפגעי פעולות האיבה

אל מלא רחמים שוכן במרומים, המצא מנוחה נכונה על כנפי השכינה, במעלות קדושים וטהורים, כזהר הרקיע מזהירים, לנשמות הקדושים שנלחמו במערכות ישראל, במחתרת, בשרוטי הבטחון ובצבא ההגנה לישראל, ואשר נפלו בשעת מלוי תפקידם בהגנם על חיי עם ישראל בארצו ומחוצה לה, ולנשמות הקדושים אשר נפלו קרבן בפעולות טרור, בעבור שאנו מתפללים לעלוי נשמותיהם. לכן בעל הרחמים יסתירם בסתר כנפיו לעולמים ויצור בצרור החיים את נשמתם, יהוה הוא נחלתם, בגן עדן תהא מנוחתם, וינחו בשלום על משכבם, ונאמר אמן.

אל מלא רחמים שוכן במרומים, המצא מנוחה נכונה על כנפי השכינה, במעלות קדושים וטהורים, כזהר הרקיע מזהירים, לנשמות כל אלה שהזכרנו היום לברכה, בעבור שאנו מתפללים לעלוי נשמותיהם. לכן בעל הרחמים יסתירם בסתר כנפיו לעולמים ויצרר בצרור החיים את נשמתם, יהוה הוא נחלתם, בגן עדן תהא מנוחתם, וינוחו בשלום על משכבם, ונאמר אמן.

שחקי, שחקי על החלומות, זו אני החולם שח.
 שחקי כי באדם אאמין, כי עודני מאמין בך.
 כי עוד נפשי דרור שואפת, לא מכתיה לעגל-פז,
 כי עוד אאמין גם באדם, גם ברוחו, רוח עז.

רוחו ישליך ככלי-הכל, ירומנו במתי-על;
 לא ברעב ימות עובד, דרור – לנפש, פת – לדל.
 שחקי כי גם ברעות אאמין, אאמין כי עוד אמצא לב,
 לב – תקוותי גם תקוותי, יחוש אשר, יבין כאב.

אאמינה גם בעתיד, אף אם ירחק זה היום,
 אף בוא יבוא – ישאו שלום אז וברכה לאם מלאם.
 ישוב יפרח אז גם עמי, ובארץ יקום דור,
 ברזל-כבלי יוסר מנו, עין-בעין יראה אור.

שאל טשרניחובסקי

כל הקהל יחדיו
 יתגדל ויתקדש שמייה רבא בעלמא די ברא כרעותיה
 ונמליך מלכותיה בתיכון וביומיון ובחיי דכל בית ישראל, בעגלא ובזמן קריב,
 ואמרו אמן. יהא שמייה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא. ותברך וישתבח
 ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמייה דקדשא, בריך הוא.
 לעלא ולעלא מכל ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא, ואמרו
 אמן. יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל, ואמרו אמן.
 עשה השלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל / ועל כל יושבי
 תבל/ ואמרו אמן.

מוסף ליום הכיפורים

היום ליבי אלייך יאיר
היום קולי עלייך ישיר
קרוב אני בדמיוני
וזכרוני שומר שנים

בשיר געגועים נוגע
ושיר געגועים יודע

היום אני שובר שתיקה
היום אני חובק תשוקה
ואל הים אני הולך
את המילים אני שופך

בשיר געגועים נוגע
ושיר געגועים יודע

חולם שהיא תבוא אלי
אולי תבין את סודותיי
אז מסתתר ברגשותיי
ותפילתי היא געגועי

בשיר געגועים נוגע
ושיר געגועים יודע

קובי אפללו / שיר געגועים

אשר אימתך באראלי אומן
 מיוחס ליניי / רבי אלעזר בירבי קליר

אָשֶׁר אִימָתְךָ	בְּאַרְאֵלֵי אֲמָן / בְּאַבְרֵי אֲמָן	וּמִוֶּרְאֵךְ עֲלֵיהֶם.
וְאַבִּיֶת תְּהִלָּה	מְגִלּוּמֵי גּוֹשׁ / מְגִרֵי גֵיא	וְהִיא תְּהִלָּתְךָ.
אָשֶׁר אִימָתְךָ	בְּהַמּוֹן מְלֶאכִים / בְּהַלּוֹךְ מַחְנוֹת	וּמִוֶּרְאֵךְ עֲלֵיהֶם.
וְאַבִּיֶת תְּהִלָּה	מִזִּיּו שׁוֹנָה / מִזְהַר כָּבֵה	וְהִיא תְּהִלָּתְךָ.
אָשֶׁר אִימָתְךָ	בְּטַפּוּחַ עֲרְבוֹת / בְּטַכּוּס שְׁחָקִים	וּמִוֶּרְאֵךְ עֲלֵיהֶם.
וְאַבִּיֶת תְּהִלָּה	מִכְתּוּמֵי שְׁמִץ / מִכְמוּסֵי כֶתֶם	וְהִיא תְּהִלָּתְךָ.
אָשֶׁר אִימָתְךָ	בְּמִסְלוּלֵי זְבוּל / בְּמִרוּמֵי שְׁפַר	וּמִוֶּרְאֵךְ עֲלֵיהֶם.
וְאַבִּיֶת תְּהִלָּה	מִסְרוּחֵי מַעַשׁ / מִשְׁבְּעֵי רִגְז	וְהִיא תְּהִלָּתְךָ.
אָשֶׁר אִימָתְךָ	בְּפוֹתְחֵי קְדוּשׁ / בְּפוֹצְחֵי כְרוּךְ	וּמִוֶּרְאֵךְ עֲלֵיהֶם.
וְאַבִּיֶת תְּהִלָּה	מִקְרוּאֵי עֵין / מִקְוֵרְאֵי בְחִנוּךְ	וְהִיא תְּהִלָּתְךָ.
אָשֶׁר אִימָתְךָ	בְּשִׁבְיֵי אֵשׁ / בְּשִׁבְלֵי מִים	וּמִוֶּרְאֵךְ עֲלֵיהֶם.
	בְּתִלּוּלֵי רוּם / בְּתִלְתִּלֵי גְבַה	

וְאָבִיִתָּהּ תִּהְיֶה / מְבֹשֶׁר וְדָם / מְהַכֵּל וְתֹהוּ
מְחַצֵּר יָבֵשׁ / מַצֵּל עוֹבֵר
וּמְצִיץ נוֹבֵל / מְשַׁלְּמֵי נֶפֶשׁ
מְפָרִיחֵי רוּחַ / וּמְעִיפֵי חַיָּה
וְחַנִּיטֵי נֶשְׁמָה / וּמוֹצִיאֵי יְחִידָה
וְנִשְׁמָעִים בְּדִין / וּמְתִים בְּמִשְׁפָּט
וְחַיִּים בְּרַחֲמִים / וְנוֹתְנִים לָךְ פֶּאֶר חַי עוֹלָמִים
וְתִפְאָרְתְּךָ עֲלֵיהֶם.

המלך

חביבה פדיה
לחן: שי צברי

הַמֶּלֶךְ תְּבִיאֲנִי חֲדָרֶיךָ
יָמִים רַבִּים צָפִיתִי
וּכְלוּם לֹא רָאִיתִי
נִשְׁבַּעְתִּי לֹא אֶצִּיץ
וְקָל לִי לִקְיָם
כִּי לֹא אֶרְאֶה אֶלָּא אוֹתְךָ
הַמֶּלֶךְ תְּבִיאֲנִי חֲדָרִים
שֵׁם אֶתֵּן בְּכִי לָךְ
שֵׁם גְּלוּתִי
הַמֶּלֶךְ חֲדָרִים

תפילת הכהן הגדול בצאתו מקודש הקודשים / נוסח ע"מ

אֲשֶׁרִי הָעַם שְׁכָכָה לוֹ אֲשֶׁרִי הָעַם שֶׁה' אֱלֹהֵיוֹ:

וּבִכְךָ כְּמוֹ שֶׁשָּׁמַעְתָּ תְּפִלַּת כֹּהֵן גָּדוֹל בְּהִיכָל כְּמוֹ כֵּן מִפִּינוּ תִשְׁמַע וְתוֹשִׁיעַ:
יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּהֵא הַשָּׁנָה

הַזֹּאת הַבָּאָה עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמְךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּכָל מְקוֹם שֶׁהֵם.
שְׁנַת אוֹרָה. שְׁנַת בְּרָכָה. שְׁנַת גִּילָה. שְׁנַת דִּיצָה. שְׁנַת הוֹד.
שְׁנַת וַעַד טוֹב. שְׁנַת זְמֵרָה. שְׁנַת חֶדְוָה. שְׁנַת טוֹבָה.
שְׁנַת טְלוּלָה גְשׁוּמָה, אִם שְׁחוּנָה. שְׁנַת יְשׁוּעָה. שְׁנַת כַּלְכָּלָה.
שְׁנַת לְמוֹד. שְׁנַת מְנוּחָה. שְׁנַת נְחֻמָּה. שְׁנַת שְׁשׁוֹן. שְׁנַת עֲלֻצוֹן.

שְׁנַת פְּדוּת. שְׁנַת צְהֵלָה. שְׁנַת קוּמְמִיּוֹת. שְׁנַת קְבוּץ גְּלוּיּוֹת.
שְׁנַת קְבוּל תְּפִלוֹת. שְׁנַת רְצוֹן. שְׁנַת שְׁלוֹם. שְׁנַת שְׂבַע.
שְׁנָה שְׁתּוּלִיכְנוּ בַּהּ קוּמְמִיּוֹת לְאַרְצֵנוּ.
שְׁנָה שֶׁתְּכַתְּבֵנוּ לְחַיִּים טוֹבִים.

שְׁנָה שְׁלֵא יִצְטָרְכוּ עַמְךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָרְנֶסָה זֶה לְזֶה וְלֹא לְעַם אַחֵר.
שְׁנָה שֶׁתַּעֲצֹר הַמַּגָּפָה וְהַמְשָׁחִית מֵעָלֵינוּ וּמֵעַל כָּל עַמְךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל.
שְׁנָה שְׁלֵא תִפִּיל אִשָּׁה פְּרִי בִטָּנָה:

וּבִכְךָ וְעַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ עַל רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אֲנַחְנוּ בְּטוֹחִים

וְעַל חֶסֶדֶיךָ אֲנַחְנוּ נִשְׁעָנִים וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אֲנַחְנוּ מְקוּיִם

כִּי אַתָּה ה' אֵל רַחוּם וְחַנוּן אַרְךָ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וּמְרַבָּה

לְהִיטִיב וּמְנַהִיג אֶת הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּמִדַּת הַחֶסֶד וּבְמִדַּת הַרַחֲמִים:
כְּפִתּוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה עֲבָדְךָ וַיֹּאמֶר אֲנִי אֶעֱבִיר כָּל טוֹבִי עַל פָּנֶיךָ

וּקְרָאתִי בְשֵׁם ה' לְפָנֶיךָ וְחַנּוּתִי אֶת אֲשֶׁר אָחֵן וְרַחֲמֵתִי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

קדיש תענו ותערתו

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא די ברא פרוותיה. וימליך מלכותיה. ויצמח פרקניה. ויקרב משיחיה. בתיכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן. יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא ותברך. וישתבח. ויתפאר. ויתרומם. ויתנשא. ויתגדר. ויתעלה ויתהלל שמה דקדשא בריך הוא. לעילא מן כל ברכתא. שירתא. תשבחתא ונחמתא. דאמירן בעלמא ואמרו אמן. תענו ותערתו ברחמים מן השמים. תקבל צעקתכם. תשמע תפלתכם ברצון. ויענה קול עתירתכם. ויפתח ה' אלהינו לנו ולכל ישראל אחינו בכל מקום שהם

שערי אורה. שערי אהבה ואחווה. שערי ברכה. שערי בית מקדשו. שערי גאולה. שערי גילה. שערי דיצה. שערי דעה והשכל. שערי הוד והדר. שערי הצלחה והרוחה. שערי ועד טוב. שערי ותיקות. שערי זכיות. שערי זריות. שערי חדוה. שערי חכמה. שערי חן וחסד. שערי חיים טובים. שערי טהרה. שערי טל ומטר לברכה. שערי ישועה. שערי כפרה. שערי כלפלה. שערי כבוד. שערי למוד תורה לשמה. שערי לב טוב. שערי מזון. שערי מחילה. שערי נחמה. שערי נעימות. שערי סודות תורתו. שערי סליחה. שערי עזרה. שערי פדות. שערי פריה ורביה. שערי פרנסה טובה. שערי צדקה. שערי צהלה. שערי קוממיות. שערי קבול תפלות. שערי קבוץ גלויות. שערי רפואה שלמה. שערי רחמים. שערי רצון. שערי שלום. שערי שלוה. שערי תורה. שערי תפלה. שערי תשועה. שערי תשובה.

ויסיר מתוככם קנאה ושנאה ותחרות. ויקים בכם מקרא שפתוב : ה' אלהי אבותכם יסף עליכם ככם אלף פעמים, ויברך אתכם פאשר דבר לכם. ויקתבכם האל בספר חיים טובים. וכן יהי רצון ונאמר אמן.

תתקבל צלותהון ובעותהון דכל בית ישראל קדם אבונא רבשמיא ואמרו אמן. יהא שלמא רבא מן שמיא. חיים ושבע וישועה ונחמה ושיזבא ורפואה וגאולה וסליחה וכפרה ורוח והצלה וחיים עלינו ועל כל ישראל. ואמרו אמן :

עושה השלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו
ועל כל ישראל ועל כל יושבי תבל ואמרו אמן :

יצריך לאחוז תמיד במידת התשובה... שצריך לעשות תשובה על התשובה הראשונה,
היינו על "חטאתי, עִיְתִי, פשעתי" שאמר: (ליקוטי מוהר"ן, ו, ג)

וידוי תודה / נעמה שקד

אהבנו

בְּרַכְנוּ, בחרנו

גדלנו

דיברנו

השתעשענו, הוכחנו, קָגִינוּ

ויתרנו

זרענו

חידשנו, חיבקנו

טיפלנו

יעצנו טוב

כמהנו

למדנו

מְחִינוּ

נגענו

סלחנו, שמחנו

עמלנו

פתחנו

צחקנו

קיבלנו

רצינו

שאלנו, שתקנו, שמענו

תודה

מחברת יום הכיפורים לציון קהילה ארצישראלית לוקטה ממקורות שונים, ביניהם: מחזור יום הכיפורים ליוצאי עדות המזרח באתר דעת, אתר חגיגה של חגים מכון שטים, חוברת קהילת ניגון הלב ליום הכיפורים, חוברת מבקשי פניך בעריכת יהודיע וגולי עמיר, מקורות יום הכיפורים ליהודים מזרח, אתר הזמנה לפיוט, אתר שירונט, שמש שקהלת לא ידע / סיון הר-שפי, תפילות שלנו 6 / משיב הרוח .

שֶׁרַק לֹא נִהְיָה מֵאֵלֶּה
שֶׁבְחָצְרוֹתֵיהֶם פּוֹרְחוֹת
גְּדֵרוֹת
שֶׁהוֹרְדִים בְּגִנְתָּם
דוֹקְרִים.

שִׁיחַ
לְבָנוּ מֵאֲזִין
לְצַעֲקוֹת הַמְטֹרֶפֶת
עֵינֵינוּ מִבִּיטוֹת
בְּאִישׁוֹנִיָּה הַקְרוּעִים, אֲדָמִים מְבֹכִי וְאֶלְפוֹהוּל.

שָׁנֵדַע
לְצֵאת וּלְפֹל לְנַפֵּשׁ שְׂכָנָה,
לְמִצָּא שֵׁם קִיּוֹם
שְׂכִינָה

אופיר ירחי

גמר חתימה טובה